

vzajemne razmere med strankami, in grof Taaffe bode razvidel, s katero stranko mu se treba zložiti, da do bode večino. To bi se bilo vse dogodilo tudi ko bi bil državni zbor trajal še nekoliko časa in ko bi bila vlada volitve razpisala kak mesec pozneje, ali v tem slučaju trajala bi bila današnja borba strank še nekaj časa. V tem bi se bile nekoliko poravnale različne skupine slovenskih narodnosti. Tako bi se na pr. bile morebiti združili Staročehi, Mladočehi in konservativci v eno stranko, in v Galiciji bi bil morda prenehal razdor med starorusko in mladorusko frakcijo. Toda grof Taaffe se je uveril, da sedanji položaj strank kaže vladi povoljnejših šans, nego bi to bilo mogoče poslej. Bodisi kakor koli, avstrijskim Slovanom je došel čas, od katerega bode zavisna njih politična bodočnost.

— Društvo „Pravnik“. V soboto zvečer je bil občni zbor slovenskega društva „Pravnik“. Predsednik dr. Papež je najprvo pozdravil zbrane društvenike, potem pa je dr. Ferjančič poročal o ustanovitvi slovenske pravne akademije v Ljubljani. V ta namen je predlagal: 1.) Društvo pripoznava potrebnost pravne akademije v Ljubljani s slovenskim učnim jezikom; 2.) društvenemu odboru se naroča, da sestavi peticijo in jo predloži na pristojnem mestu. Ta predlog je bil soglasno vsprejet. Iz poročila tajnika dr. Majarona poudarjamo, da je odbor preteklo leto izdajal list Slovenski „Pravnik“ in zbirko slovenskih zakonov ter da je prijavljal gradivo za izdajo slovenske pravne terminologije. Gradivo bode skoraj nabrano. Potem je pa bode iz pravnikov in jezikoslovcev sestavljena komisija pregledala in uredila. Dohodkov je imelo društvo 1452 gld. 65 kr., stroškov pa 1359 gld. 56 kr. V novi odbor so bili soglasno izvoljeni dosedanji gospodje odborniki s predsednikom gosp. dr. Papežem.

— Sekcijski svetnik pri pravosodnem ministerstvu gospod Albert Levičnik je imenovan za višega sodnega svetnika pri deželnem sodišči v Ljubljani.

— Ljubljana. Nemci vedno kriče in javkajo, da jih zatiramo Slovani. Polni tožeb so na nas, bodisi v Ljubljani ali v Pragi. Ali mi hočemo le svojih v državnih zakonih črno na belem uže zdavnaj nam zapisanih pravic, Nemci pa jih nam odrekajo in izpodkopavajo, kjer in kadar le morejo. Svojo lepo pravicoljubnost so zopet zdaj vnebovpijoče izkazali Dunajskim Čehom. Čehov biva na Dunaji mnogo. Največ jih stanuje v okrajih Favoritskem, kjer imajo tudi uže nekaj let svojo zasebno češko ljudsko šolo, v katero hodi nad 600 otrok. Prosili pa so lani, da jim nižeavstrijski deželni šolski svet ustanovi javno češko šolo v tem okraju. Ali deželni šolski svet jim je odgovoril z dopisom z dne 16. decembra 1890. l., da jim ne more ustreči, ker Čehov ni moči smatrati za narodno pleme, stanujoče na Nižeavstrijskem, in zatoraj nimajo po smislu § 19. drž. osnovnega zakona pravice do take šole. Čehi so vložili pritožbo do naučnega ministerstva. Kako bode ono odločilo, sporočili bomo ob svojem času.

— V srednji Ameriki bode najbrže spomladi nastala vojska. Vseh pet republik se uže pripravlja. Prebivalstvo je zelo nezadovoljno z razmerami in kaže uže sedaj tu in tam svojo nejevoljo zaradi slabih financ.

— Pri ljubljanskem magistratu je razpisanih 38 policijskih služeb in sicer 2 stalni službi stražniških vodij in 2 stalni detektivski z letno plačo 450 gld., s stanarino 50 gld. in s petletnicami po 20 gld., 10 stalnih služeb stražnikov I. vrste z letno plačo 400 gld., s stanarino 40 gld. in s petletnicami po 15 gld. ter 24 služeb stražnikov II. vrste, katere so stalne ali začasne, stalne po 365 gld., z stanarino 40 gld. in s petletnicami po 10 gld., začasne po 1 gld. mezde na dan. Vsak stražnik dobode tudi obleke in obutal, detektiv pa po 50 gld. letnega pavšala. Bivši stražniki bi najbolj ugajali. Prošnje je vložiti do 28. februarja t. l.

— Novo Mesto šteje 1965 prebivalcev; pred desetimi leti je imela dolenjska metropola 2066 prebivalcev. Da se je število zmanjšalo, vzrok je ta, ker je odšlo 111 vojakov in kaznjencev.

— † Umrl je profesor Mihael Werner dne 31. januarja v Feldhofu pri Gradci.

† Umrl je v soboto dne 31. januarja v Kranji gospod Matej Pirc. Pokojnik je bil jako odličen in vzoren narodnjak. Bil je soustanovnik čitalnice Kranjske, prvi nje predsednik in odbornik celih 26 let. Županoval je tudi nekaj let svojemu rojstnemu mestu ter storil tedaj mnogo dobrega in koristnega za občino v političnem in narodnem oziru. Mnogo let je bil tudi predsednik kmetijski podružnici in deloval uspešno za pouzdigo umnega poljedelstva po Gorenjskem. Največ zaslug pa si je pridobil za platnarski obrt, ki ga je silno pospešil po kranjskem in loškem okraju. Sosebno pa slové njegove tvrdke platnarski izdelki zaradi finega in solidnega dela ter pristnega barvila. Kako značajan in vrl Slovenec je bil pokojnik, pričajo najbolj in najglasneje njegovi skozi in skozi narodno vzgojeni potomci. Blag in dolgotrajen mu spomin!

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesarica bode maja meseca popotovala v jutrne dežele in obiskala tudi Jeruzalem, potem pa bode dalj časa bivala na otoku Krfu (Korfu).

Pretekli petek je minulo dve leti, kar je umrl cesarjevič Rudolf. V spomin smrtne obletnice je bila cesarska rakev v kapucinski cerkvi na Dunaji ves ta dan razsvetljena. Presvetli cesar in cesarica sta prišla zjutraj po sedmih v to cerkev ter molila skoraj četrt ure ob krsti svojega ljubljene sina. Potem sta bila v dvorni kapeli pri tihi maši zadušnici, katere se je udeležila tudi cesaričina vdova nadvojvodinja Štefanija. V kapucinski in Avguštinski cerkvi so bile ves dopoludne tihe črne maše.

Vešči politiki pripovedujejo, da je misel o razpustu državnega zbora izprožil Dunajevski. Ministri so se dalj časa o tem razgovarjali. Zoper razpust sta bila Bacquechem in Gautsch, nekoliko je ugovarjal tudi Falkeuhayn. Naposled so se vendar zjedini in cesarju soglasno predlagali, naj izreče razpust. Nekateri tudi trde, da je pred nekoliko tedni bilo vpričo cesarja govorjenje, da je mogoče, da odstopi minister Dunajevski. Cesar je pa na to opomnil, da on je neogibno potreben. Sploh so enim misli, da je Dunajevski cesarju jako priljubljena in imenitna oseba. Vse to kaže, da se politični obrat ne nagiblje na levico. Dunajevski ne bi bil voljan hoditi z levico, levica pa ne ž njim. Ako pa naj ostane on, kako naj se obrne vsa situacija? To bodo odločili volilci. Ako se Taaffeju ne posreči zvariti dosedanje večine, poskusil bode s pomočjo velikoposestnikov napraviti srednjo stranko, ako se mu tudi to ponesreči, potem je dovršil in krmilo prevzame najbrže grof Schönborn.

(Državni dohodki 1890. l.). Skupni čisti dohodek vseh davkov leta 1890. znaša 336,611.833 gld., predlanskim pa je znašal 327,014.478 gld., toraj to leto več 9,597.355 gld. Zemljiški davek je dal dohodka 35,189.577 gld., hišni davek 30,249.284 gld., dohodarina 27,855.161 gld. Vsa užitnina znaša 92,903.137 gld. in sicer znaša davek od žganja 28,671.877 gld. (2,025 521 gld. več nego 1889. l.), od piva 26,036.734 gld. (972.199 gld. več nego 1889. l.), od vina in mošta 4,950.844 gld. (211.046 gld. več). Tobak je vrgel čistega dohodka 51,421.633 gld., kolki 19,014.028 gld., pristojbine od pravnih opravil in takse 36,096.133 gld., loterija 8,102.895 gld. — Carinski čisti dohodki znašajo 45,583.353 gld., (za 548.117 gld. več nego leta 1889).

Poroča se, da grof Hohenwart zopet kandiduje za državnega poslanca. To smatrajo sploh za ugodno znamenje političnega položaja.

Nadvojvoda Franc Ferdinand odpotuje danes v sredo popoldne v Petrograd, kjer ostane osem dni. Stanoval bode s svojim spremstvom v carjevi palači. Iz Petrograda otide v Moskvo in od tamkaj se popelje na Dunaj nazaj. Spremljal ga bode tudi princ Karol Schwarzenberg.

Presvetli cesar je podelil knezu in nadškofu Dunajskemu dr. Gruschi veliki križ Leopoldovega reda in ga ob enem imenoval prelatom tega reda.

Iz Trsta. — Cesar je potrdil dr. Pitterija za župana Tržaškega.

Praga. — Dne 28. januarija je sklenil češki deželni zbor svoje zimsko zborovanje. Znamenito je bilo zaradi tega, ker so se ga tudi udeležili nemški poslanci. Zaradi sprave so zopet vstopili v deželni zbor, a ne z duhom spravljivim, ampak s prejšnjim lokavim in sebičnim mišljenjem ki sebi vse svoji, druge pa le prezira. Dovolj so jih označili, kakšni so, poslanci iz velikega posestva. Clam Martinic je rekel, da uporablja v svo-

jem strankarskem boji sredstva, ki škodujejo deželi in nje prebivalstvu češkemu in nemškemu. Še ostreje jih je obsodil grof Lodobur, poslanec nemške narodnosti grajajoč njih nepošteno ravnanje proti Čehom v splošnem družabnem življenji, sosebno pa ob zadnji ljudski štetvi. Poslanci iz velikega posestva so dokazali, da stoje na stališči strogo objektivnem, toraj pravičnem, ki priznava narodno enakopravnost in češko državno pravo.

Iz Rima. — Italijanski ministerski predsednik Crispi je odstopil preteklo soboto, ker je zbornica glasovala zoper podrobno razpravo vladnih predlogov o povišanji carin in o pristojbinah od izdelovanja spirita. Pravega vzroka ostavki pa je iskati v Crispijevi vnanji politiki, ki se pa po mnenji merodajnih italijanskih politikov nikakor tudi poslej ne bode izpremenila.

„Propoganda fidei“ pošlje dne 4. februarija v Ognjeno deželo dvajset misijonarjev, ki bodo ob enem iskali Ivana Ortha.

Berolin. — Bismarkovo glasilo „Hamburger Nachrichten“ razpravlja v posebnem članku razmere Nemčije in Francije do Rusije ter meni, da obisk nadvojvoda Franc Ferdinanda, avstrijskega prestolnega naslednika, dokazuje, da bi Avstrija rada prijateljski živela z Rusijo. Nemčija si vzdrži voditeljstvo toliko časa, dokler bodo razmere med njo in Rusijo take, da se vsak čas lahko porazumeta. Brž ko se pa Avstrija preveri, da so se razdrle, bode ona postala voditeljica.

Atene. — V okraji Atamana pri Trikali se je udril snežen plaz ter podsul okoli 80 hiš, usmrtil kakih 25 ljudi, veliko jih pa poškodoval.

Iz Lisbone. — V mestu Oporto na Portugalskem so se spuntali 3 polki. Na treh krajih so bili krvavi boji. Vse je kazalo, da nastane kaka revolucija, ker republikani uže dolgo časa rujejo zoper sedanji državni red. Vlada pa je srečno prav hitro uničila vstajo in zapovedala oblastvom, zatreti vse časnike, ki so kraljevini nevarni.

Zitna cena

v Ljubljani 28. januarija 1891.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 50 kr. — banaške 7 gold — kr. turšice 5 gold. 04 kr. — soršice 4 gld. 39 kr. — rži 4 gold. 87 kr. — ječmena 4 gold. 24 kr. — ovsa 2 gold. 76 kr. — ajde 4 gold. 87 kr. — Krompir 2 gold. 32 kr. 100 kilogramov.

V Kranji.

Hektoliter: Pšenica 6 gold. 18 kr. — Rrž 4 gold. 55 kr. — Oves 2 gold. 60 kr. — Turšica 4 gold. 54 kr. — Ječmen 1 gold. 22 kr. — Ajda 4 gold. 22 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gold. 60 kr. — Seno 2 gold, — kr. — Špeh 1 kilog. 44 kr.